

Quina ha de ser l'autoritat lingüística al País Valencià?

Toni Cucarella

Si l'Acadèmia Valenciana de la Llengua és un ens segregador i l'Institut d'Estudis Catalans renuncia a assumir la seua autoritat, potser caldrà impulsar una nova entitat normativitzadora que defeneix de manera efectiva la unitat del català.

Són molts els escriptors que han afirmat, sense complexos, que la seua pàtria és la seua llengua. Així, doncs, en quant escriptor, em plau aquest sil·logisme: si la pàtria de l'escriptor és la seua llengua i la meua llengua és el català, la meua pàtria és, per tant, també catalana. Tanmateix, sóc valencià –ai! I no manifeste el meu plany perquè ser valencià i català siguin condicions incompatibles. Joan Fuster va dir, i hi estic plenament d'acord, que ser valencians és la nostra manera de ser catalans. Per aquesta afirmació, molts valencians miranians (de J.F. Mira) rebutgen Joan Fuster i l'anatemitzen. Ja s'apanyaran! Però la pertinença nacional, en un sentit polític-administratiu, no em preocupa com a escriptor. En tot cas és una decisió, sens dubte, de caire polític. Així, doncs, tothom és lliure d'adscriure's políticament a una nació o a una altra.

El problema és lingüístic, de la «pàtria» lingüística, i, subsegüentment, de l'autoritat lingüística a què cadascú estima sotmetre's, no en un sentit de vassall, sinó de ciutadà que respecta el poder de la llei que estipula les normes de convivència; en aquest cas, de «convivència lingüística». La pregunta és: Si sóc valencià, a quina autoritat lingüística m'he de sotmetre com a escriptor, a l'AVL o al IEC? La disquisició és capciosa, és clar, en la mesura que adés he fet explícita professió de catalanitat, no solament lingüística, ans també política. Cal

sobreentendre-hi, doncs, que l'autoritat lingüística a què haig de sotmetre'm és el IEC. Ara bé, què hem de fer si tot d'una el IEC renuncia expressament a l'autoritat que li confereix la llei en tots els territoris catalanoparlants? ¿Els valencians hem d'escindir-nos del referent integrador (IEC) per a sotmetre'ns al segregador (l'AVL) si el primer renuncia a les seues atribucions

en favor del segon? Algunes veus, que gosen qualificar d'apocades, esgrimeixen que un ésser amb dos caps no és un monstre, és a dir, que, malgrat tot l'enfilall de barbaritats (que no enumeraré) perpetrades per part de l'AVL contra la unitat del català, el text legal de la seua creació inclou una descripció que reconeix aquesta unitat, per més que aquesta pretesa unitat s'hi formule en termes el·líptics, enrevessats i críptics. Heus ací l'endevinalla: «El valencià, idioma històric i propi de

la Comunitat Valenciana, forma part del sistema lingüístic que els corresponents estatuts d'autonomia dels territoris hispànics de l'antiga Corona d'Aragó reconeixen com a llengua pròpia.» Al tall d'aquesta perifràstica descripció, permeteu-me una comparança pedagògica. És com si demanàrem el resultat de la suma de dos més dos i la resposta fóra, com ara,

aquesta: «Addició de dos parells el producte de la qual és representat per un signe o xifra en forma de cadireta.» Cal recordar Wittgenstein: «Tot allò que pot dir-se, es pot dir amb claredat.» La llengua catalana, però, no es pot dir al País Valencià; almenys no es pot dir amb claredat. La Terra no és redona, doncs (*Eppur si muove*).

El IEC ha mostrat poca fermesa en la defensa de les seues atribucions lingüístiques. Ha gosat dir, això sí, per boca del seu anterior president, Manuel Castellet, que l'AVL és innecessària. I el seu successor, Josep Laporte, s'ha passejat per Castelló de

la Plana amb motiu del LXX aniversari de la firma de les Normes de Castelló. Tanmateix, trobem a faltar un gest contundent que, davant les arbitrarietats de l'AVL contra la unitat del català, deslegítim la capacitat lingüística d'aquest ens político-normatiu a fi de ratificar la seua pròpia. Si el IEC, doncs, no demostra gens d'interès per la defensa de la seua autoritat com a entitat normativitzadora unitària, en justa correspondència els usuaris de la llengua (els escriptors, en aquest cas) bé podem declarar la nostra insubordinació lingüística i proclamar que no tenim déu ni amo ni IEC; si per al primer no posseïm prou fe, el segon no ens cal i el tercer s'arronsa i fa defecció.

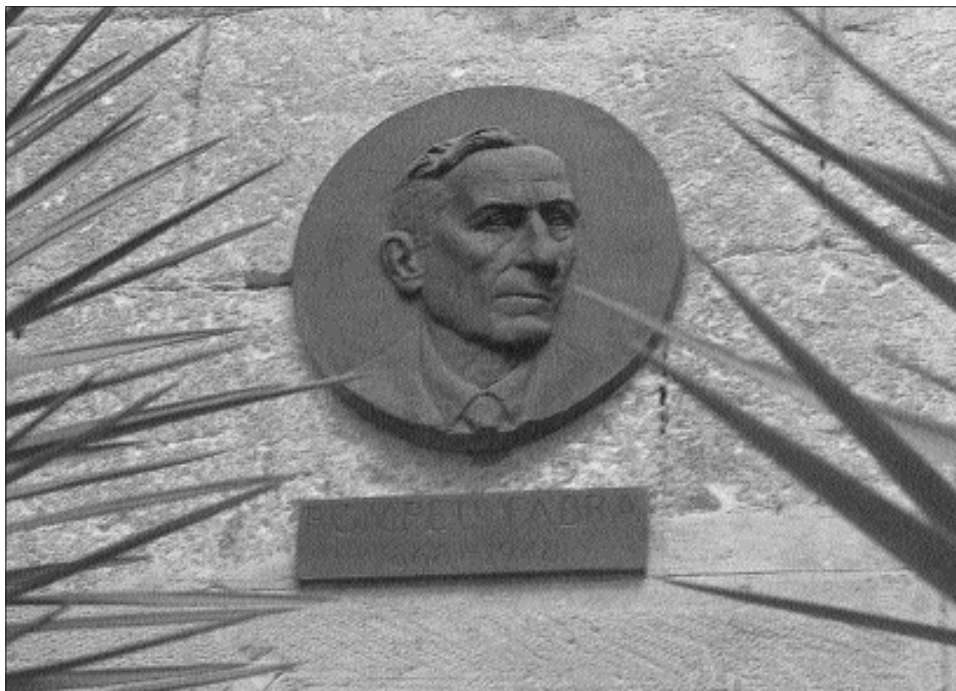
Segurament la defecció del IEC sobre el País Valencià és conseqüència de l'actitud apocada d'alguns representants territorials que en formen part. Posem per cas l'ex-rector de la Universitat de València, Ramon Lapiedra, el qual l'any 1996, abans de la creació de l'AVL, ja manifestava la seua oposició que el IEC representara l'autoritat lingüística del Sénia al Segura, assenyalant, de més a més, que «el valencià (català) és l'única llengua de cultura moderna que no té ens normativitzador amb potestat per a determinar sobre el codi lingüístic» [Levante, 15-11-96]. Per a l'ex-rector Lapiedra, doncs, en data de 1996 el IEC encara no existia. Potser no ha existit mai i aquell real decret 3118/1976, del 26 de novembre, pel qual s'atorgava al IEC l'autoritat lingüística en tots els territoris de parla catalana, és invenció d'algun deficiat. Més esquizofrènica deu ser la situació en què es troben els membres del IEC i al mateix temps acadèmics de quota política de l'AVL Albert Hauf i Antoni Ferrando. Com Juno, tenen dues cares: amb l'una salvaguarden la genuïnitat «nostrada» per encàrrec del PP i amb l'altra es fortifiquen a l'armari filocatalanista.

Al IEC la Llei de creació de l'AVL li ha pispat la cartera, però incomprendiblement no ha mogut un dit per recuperar-la. Perquè quede clar l'abast del robatori, manlleve els mots a l'advocada Mercè Teodoro: «La Llei atorga a la nova acadèmia la competència per a determinar i elaborar la normativa lingüística d'aquest «idioma valencià», fins ara atribuïda legalment a l'Institut

d'Estudis Catalans, la qual cosa no només obre la porta a l'existència de dues normatives per al català sinó que, a més, dóna origen a un evident conflicte de normes. Per últim, la Llei preveu que les seues decisions tindran eficàcia *erga omnes*, la qual cosa inclou les institucions de la Generalitat, els poders públics, les administracions públiques, el sistema educatiu i els mitjans de comunicació, així com també els organismes, entitats i empreses de titularitat o finançament públics [...].

La institucionalització del nom de

tes dels territoris catalanoparlants hi tenen una representació profundament desequilibrada, i amb alguns membres en el seu si, com he esmentat adés, que rebutgen que el IEC faça palesa la seua autoritat normativitzadora en la totalitat dels Països Catalans. Ras i curt: aquesta gent fa un nefast servei a la unitat del català si és partidària de la segregació lingüística, siga per acció o per defecció. Insistesc, doncs, que en la Secció Filològica del IEC cal una representativitat que conjumine l'equilibri territorial (dels distints

Pompeu Fabra en el Museu de Vilafranca del Penedès

FOTO: Pere Català i Roca

valencià com a únic per a la llengua, l'establiment d'una autoritat i una normativa paral·lela a l'existent fins ara i la seua executivitat no es poden remeiar mitjançant una elecció correcta —en el sentit d'ajustada a la llei i en qualsevol altre— dels components. El resultat és evident. El trencament jurídic de la unitat de la llengua catalana, trista fita mai no aconseguida en la història del País Valencià» [Corrent Altern, núm. 7, oct. 2001].

Com a escriptor valencià en llengua catalana, desitjaria que el IEC assumira amb més convicció el seu deure d'autoritat lingüística, pensant en tots els qui, malgrat els entrebancs, defensem de manera explícita i rotunda la unitat del català. Més encara: trobe necessària no sols una catarsi d'afirmació diguem-ne nacional per part del IEC, sinó també la indispensable reestructuració de la Secció Filològica. En aquests moments els diferents dialec-

dialectes) i la procedència professional (narradors, poetes, periodistes, científics...). I sempre buscant que les persones que n'han de formar part s'hagen distingit per una clara lleialtat a la unitat de la llengua de la qual han de ser els principals reglamentadors.

Molts escriptors del País Valencià no reconeixem l'autoritat de l'AVL, ja que no som escriptors en «valencià», sinó en català. Si el IEC continua adormit en l'actual inèrcia de deixar-se prendre les seues atribucions, potser caldrà anar plantejant públicament la seua substitució i impulsar la creació d'un nou ens normativitzador que siga veritablement útil a la unitat del català, que defense aquesta unitat com un fonament irrenunciable, que siga referència efectiva per als qui no admetem la desvertebració —la destrucció, al capdavant— de la nostra llengua catalana. ♦